

Рамз БОБОЖОН, Ўзбекистон халқ шоири

ҲАЁН ҲАЛИ ЭПАДИ ҶАВОМ

1

Катта йўлдан борар умрим карвони,
Олиидир мулжалга олингаг манзил.
Бевакт толмасам, бас, қуриб дармоним,
Елжадат юким, нахотки, ҳазил?
Оёғим остида пасту баланд йўл,
Муродга, бахт кулса, эрта етаман.
Серташвиши онларим, балки, мўлуд кўл,
Қалбим буюрганин кўйлаб ўтаман.

2

Эмишни, ўлуклар тириқдан огох,
Копикийди, тирик ҳам бўлолса шундай?!
Онамини хотирлаб, десам, ё Оллоҳ!
Қўзларим ёнади юлдузли тундай...
Мана, мег у билан худди юзма-юз,
Онамнинг қўллари манглаймайдир.
Ҳамон қулоғимда янгар ширин сўз,
Гўё кўкрак тути танглаймайдир,
Онам, онагинам...

Болалигим тутиб, бўлиб сарсари,
Гўдаклик йилларни қиласман хаёл...
Ўтмиши кўмсайман кексайган сари,
Оналик меҳрига тўймаган мисол...
Найлай! Ёшлик тутиб, орзуларими
Адо этолмасам, ултуролмасам,
Чала қолдиргандай ёзувларими
Умрим дафтарини тўлдиrolмасам,
Онам, онагинам?..

Тақдирла ташаккур! Бахтсиз эмасман,
Сиз эккан кўчтаплар ҳосилга кирди.
Умрим ўтди, аммо афус эмасман,
Ўғлу қизларим мевасин терди...
Тонготтар неварам берганда салом,
Сизни кўз олдимидиетман хаёл...
Демак, хаёт ҳали этиди давом,
Ҳамон бошингизда ўша оқ рўмол,
Онам, онагинам...

3

Ҳали тонг отмасдан кун ботди нечун?
Воажаб! Кўрганим кўзми ё юлдуз...
Юлдуз десам, ҳамон кундуз-ку, кундуз!
Билмадим, ким кимдан олади учин...

Севги кексалини тан олмас балки,
Балки, түғен уриб, ҳаддидан ошар...
Балки, муштадай қалға симасдан тошар,
Кимгadir афсона, кимгadir кулки...

Кандай гаройибот! Ҳайронман, ҳайрон!
Хиёбон бағрида кечми ё кундуз?
Воажаб! Кўрганим кўзми ё юлдуз?
Оёғим остида ерми ё смон?

4
Ой ботарди, тоңлар отарди,
Бир юлдуздан узмасмиз кўзин...
Үйкум қочиб, бошим қотарди,
Мажнуншор сезардим ўзни...

Дейдиларки, севги оташ, кўр...
Бир "лов" этиб, учкун сочса бас!
Тили забун, кузи эмни кўр,
Багрин очса, ошиқ маст-алас...

О, муҳаббат! Не манзилди бу,
Сен ташлаган салтанатни, айт?
Хотирамда энг ширин тўйғу —
Хилватни нур чулғаган бир пайт...

5
Водариг! Қайга кетдинг, бедараксан, бенаво?
Ҳолбуки, муҳаббатдан бир эртаксан бебаҳо...

Толикқансан, эҳтимол, майли, ухла, ором ол,
Тириклигиндан нипон — кўзимга кўнган зиё...

Севги сеҳри сир эмас, дилимдасан ҳамиша,
Эҳтирос тўғонидан, нетай, адоман, адо...

Дарё кечиб, тоф ошиб, мабодо, топсан сени,
Ўзга бахту саодат керак эмас, Сурайе,
Сурайе...

6
Сен,
менинг ҳаётбахши нигоҳимдасан,
Ҳамон ҳаққи-ҳалол никоҳимдасан.
Қўлга қалам олсан, эзгулик дамда
Қалбимдан силқиган сиёҳимдасан...

Сенга тилаганим — файзу фарогат,
Юзини тескари қўслин маломат!
Дилбарим, мен учун тириксан,
Борсан,
Дунёдан ўтганлар билмайди фақат.

7
Тоф-тошларга етакла, шамол,
Майли, кетсан, кетай бош олиб...
Нетай! Бевакт ҷалитса хаёл,
Доғ қолдир, мусибат солиб...

Истардимки, чўққидаги қор
Мангулукка ярк этса дурдай...
Истардимки, мен ўлсан, бахор —
Ўз бағридан жой берса нурдай...

Мана шу ҳолатдан одам чиқиб кетма-
гучча, ўша мухитнинг таъсирида қола-
веради. Факат чиқиб кетсанга, ҳаёт
йўлари ўзгариш бўлиши мумкин.

— Ёзувчи тархими ҳолига ало-
қадор воеалар бадий ижодида кан-
дай акс этади?

— Хар кандай холатда ҳам ёзувчининг
кўрган-кечиргандарни унинг аспарлари-
га таъсири кўлмасдан колмайди. Ёзувчи,
эн авалло, ўзининг қалби билан ёзди.
Унга, албатта, ҳаёт давомиди бўлиб
утган воеалар, ҳарактерлар таъсири
килади. Инсон ўзлигидан чиқиб узоққа
кетолмайди, кетса ҳам, барбири, ўзи-
гига яна кайтса керак. Румининг шун-
дай гапи бор. Одамзод эрталаб бирон
жойга йўлга чиқади, кечкурун ўша жойдан

типлар учун, аёлми, у — бунақ, эркак-
чунка, ўша мухитнинг таъсирида қола-
веради. Факат чиқиб кетсанга, ҳаёт
йўлари ўзгариш бўлиши мумкин. Агар
менинг қарашларим балзиларга эриш
туюлади. Мен шунака фикр билдириш-
ни хоҳлардикми, ҳамиятида маълум бир
шахс, ёзилганими-ёзилмаганими, қоид-
лар, таъқиблар курбони бўлмаслиги
керак. Уз фикри, дунёнига ҳаётни
айбланимаслиги керак. Дунёда олти
миллиард одам олти миллиард хил
фирмаларидек, олти миллиард характер
бўлиши керак! Ҳаммани
бир колпига солиш мумкин эмас. Агар
бундай бўладиган бўлса, яна фикрлар-
имизни жиловлаб, миллатимизни
фирмий тараққиётдан орқада қолдириган
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йўқ нарса ҳақидаги йўқ нар-
са... Умуман, бу қарашлар бўлмаган
дайлилар. Узманинг янгиллика тишилли
нинг ҳамдидинизни ўзимизни ўзимизни
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йўқ нарса ҳақидаги йўқ нар-
са... Умуман, бу қарашлар бўлмаган
дайлилар. Адабиёт ўзининг яшаш жараён-
нида реформаларга, деформацияларга,
ички ўзгаришларга учраши мумкин,
лекин, барбири, у адабиёт бўлиб қолади.
Мен буни бевосита ўзбек адабиёт-
чиликнига ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, Нобел мукофотини олган машҳур турк
ёзувчи Урхон Помукининг аспарлари
майлини ўзимизни ўзимизни ўзимизни
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йўқ нарса ҳақидаги йўқ нар-
са... Умуман, бу қарашлар бўлмаган
дайлилар. Адабиёт ўзининг яшаш жараён-
нида реформаларга, деформацияларга,
ички ўзгаришларга учраши мумкин,
лекин, барбири, у адабиёт бўлиб қолади.
Мен буни бевосита ўзбек адабиёт-
чиликнига ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, Нобел мукофотини олган машҳур турк
ёзувчи Урхон Помукининг аспарлари
майлини ўзимизни ўзимизни ўзимизни
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йўқ нарса ҳақидаги йўқ нар-
са... Умуман, бу қарашлар бўлмаган
дайлилар. Адабиёт ўзининг яшаш жараён-
нида реформаларга, деформацияларга,
ички ўзгаришларга учраши мумкин,
лекин, барбири, у адабиёт бўлиб қолади.
Мен буни бевосита ўзбек адабиёт-
чиликнига ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, Нобел мукофотини олган машҳур турк
ёзувчи Урхон Помукининг аспарлари
майлини ўзимизни ўзимизни ўзимизни
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йўқ нарса ҳақидаги йўқ нар-
са... Умуман, бу қарашлар бўлмаган
дайлилар. Адабиёт ўзининг яшаш жараён-
нида реформаларга, деформацияларга,
ички ўзгаришларга учраши мумкин,
лекин, барбири, у адабиёт бўлиб қолади.
Мен буни бевосита ўзбек адабиёт-
чиликнига ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, Нобел мукофотини олган машҳур турк
ёзувчи Урхон Помукининг аспарлари
майлини ўзимизни ўзимизни ўзимизни
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йўқ нарса ҳақидаги йўқ нар-
са... Умуман, бу қарашлар бўлмаган
дайлилар. Адабиёт ўзининг яшаш жараён-
нида реформаларга, деформацияларга,
ички ўзгаришларга учраши мумкин,
лекин, барбири, у адабиёт бўлиб қолади.
Мен буни бевосита ўзбек адабиёт-
чиликнига ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, Нобел мукофотини олган машҳур турк
ёзувчи Урхон Помукининг аспарлари
майлини ўзимизни ўзимизни ўзимизни
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йўқ нарса ҳақидаги йўқ нар-
са... Умуман, бу қарашлар бўлмаган
дайлилар. Адабиёт ўзининг яшаш жараён-
нида реформаларга, деформацияларга,
ички ўзгаришларга учраши мумкин,
лекин, барбири, у адабиёт бўлиб қолади.
Мен буни бевосита ўзбек адабиёт-
чиликнига ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, Нобел мукофотини олган машҳур турк
ёзувчи Урхон Помукининг аспарлари
майлини ўзимизни ўзимизни ўзимизни
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йўқ нарса ҳақидаги йўқ нар-
са... Умуман, бу қарашлар бўлмаган
дайлилар. Адабиёт ўзининг яшаш жараён-
нида реформаларга, деформацияларга,
ички ўзгаришларга учраши мумкин,
лекин, барбири, у адабиёт бўлиб қолади.
Мен буни бевосита ўзбек адабиёт-
чиликнига ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, Нобел мукофотини олган машҳур турк
ёзувчи Урхон Помукининг аспарлари
майлини ўзимизни ўзимизни ўзимизни
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йўқ нарса ҳақидаги йўқ нар-
са... Умуман, бу қарашлар бўлмаган
дайлилар. Адабиёт ўзининг яшаш жараён-
нида реформаларга, деформацияларга,
ички ўзгаришларга учраши мумкин,
лекин, барбири, у адабиёт бўлиб қолади.
Мен буни бевосита ўзбек адабиёт-
чиликнига ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, Нобел мукофотини олган машҳур турк
ёзувчи Урхон Помукининг аспарлари
майлини ўзимизни ўзимизни ўзимизни
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йўқ нарса ҳақидаги йўқ нар-
са... Умуман, бу қарашлар бўлмаган
дайлилар. Адабиёт ўзининг яшаш жараён-
нида реформаларга, деформацияларга,
ички ўзгаришларга учраши мумкин,
лекин, барбири, у адабиёт бўлиб қолади.
Мен буни бевосита ўзбек адабиёт-
чиликнига ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, Нобел мукофотини олган машҳур турк
ёзувчи Урхон Помукининг аспарлари
майлини ўзимизни ўзимизни ўзимизни
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йўқ нарса ҳақидаги йўқ нар-
са... Умуман, бу қарашлар бўлмаган
дайлилар. Адабиёт ўзининг яшаш жараён-
нида реформаларга, деформацияларга,
ички ўзгаришларга учраши мумкин,
лекин, барбири, у адабиёт бўлиб қолади.
Мен буни бевосита ўзбек адабиёт-
чиликнига ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, Нобел мукофотини олган машҳур турк
ёзувчи Урхон Помукининг аспарлари
майлини ўзимизни ўзимизни ўзимизни
бўламиш. Нима учун дегандан, XXI аср
глобализациянига давришади, биринчи
бозорларни ўзларни ўзларни ўзларни
бўламиш. Масалан, бу ту-
шунчалар бизда йўқ нарса, модерн
жамиятнинг таназулини белгилари, у-
поштодерн йў

Бирон-бир халқнинг муйян даврдаги маънавий дараси шу халқнинг ўз миллӣ маданиятни ва аждодлари мероси билан гина ўлчамасдан, унинг умумбашарий маънавий обидалардан қанчалик баҳраманд бўлаётганига ҳам боғлиқларид. Шу жиҳатдан "Жаҳон адабиёти" журналида (2007 йил март, апрел сонлари) буюк ирланд ёзувчиси Жеймс Жойснинг "Навқирон санъаткориниң сийрати" романни нашр килингани ўзбек китобхонлари учун яхши тухфа будди.

Асар таржимони Ахмад Отабой олдин ҳам Жойснинг бир неча ҳикоя вири киссанни ўзбекчалаштириб, вакти матбуотда эълон килган.

"Навқирон санъаткориниң сийрати" — Жойснинг тўйнич романни. У илк бор 1916 иили эълон этилган вири муйян маънавий автобиографияси асадид. Роман беш бобдан иборат. Ҳар бир бобда ниҳоят ўтиқ, мурасиз, бъазан ечими топилмайдиган ўзидигитлар қаламга олинид, уларнинг аксари боз қаҳрамон — Дублин шахрида истиқомат қиласатидан Стивен Дедалус ислми ўсмирининг қалбидан Стивен Дедалус ислми ўсмирининг қалбидан

галаён кўтади. Бир оғиз "Ха" деса ўзи орзу килган юксам макомга бемалол эришиши мумкин бўлган Стивен кутилмаганда рад жавобини беради. Муаллиф бу галати ҳолинг сабабларига тутхалмайди. Китобхон, чор-чор, Стивеннинг калбидаги кечгани инилоб сабабини ўзи англаб этишига уринади ва беихтиёр

йўлини топиб, таъбири жоиз бўлса, "қитмирилк билан" Ирландиянинг миллӣ озодлиги учун курашибарни компонини эслати туради.

Шу тарика, Жойс романни муйян бир давраги багишланган бўлса-да, унда Ирландиянинг бутун тарихидаги энг ирик воеевида виҳитомий муносабатлар мавриди билан тилга олинади. Булар, зоҳиран, йўл-йўлакай айтиштирилган Стивеннинг узаси магзимига сингидиршига нечеги ёзтибор берганини сезиши кийин эмас. Шу билан бирга, Жойс субутсиз, олчоқ ва иккисизлама сийёсий арбобларни, баъзан ахолининг лог-кайди гурухларини нафрат билан фош этиди. Ҳикояларидан бирор ўз ўзиллатшошларини "мазлум; аммо миннадор ирландлар", деб тузлайди. Бир неча сўз воситасида бу кадар ўтиқир киноя

унинг ўз Ватани ҳақидаги қайгуни уни ватанпарварлик хиссисидан маҳрумлиқида албаган дўстларни кишиндан чукурроқ. Фикри киришни лавозиму ер-мулжаларни эгаллашда бўлган ирланд зодагонлари ҳақида қаҳрамон ҳақида шундай аламил ўйлар кечади: "Уларни гафлатдан ўйғотишнинг иложи бормискан, қандай киляс уларнинг фарзандларидан ўзларига ўшашган охиз, нотавон бўлмаган авлод этишизи".

Ўз шахсияти ва инглиз-ирландин жамиятига зиддиятларни ҳал этиш ўйларини тополмаган Стивен ватанидан бosh олиб кетишига карор килиди. Аммо буни Ватан мунамоларидан тўла бosh тортиш ва ёлиз ўз тинчи ва ҳаловатини ўйлаш, деб бўлмайди.

Чунки Стивен асло бундай одамлар сирасидан эмас.

Балки, унинг улуг максади бор ва бу кундилька шундай дарж этилган: "Мен сафарга отланаётгирман, ижод ҳақиқатини кайта-қайта англаб этимоқ ўз қалбимнинг кўри билан ҳақимнинг тенгиси, бетакор ақлу иродасини на-моэн этмоқка жазм этиби

йўлга чиқаётгирман". Бу сўзларни Жойснинг ўзиги ҳам тааллукли деб биласик, у ўз ахду паймомни шараф билан адо этиб, ирланд миллий адабиётини жаҳон адабиётининг омонупар чўққалиридан бирига айлантириди. Шу нарса дикката сазоворки, адабнинг 37 ийлил мусофирилик хайтида яратган асарларининг дэврли барчasi Ирландия мавзуига багишланган. Жойс битиликлари Ирландия пойтахти Дублин шаҳрининг адабий комуси, сифатида ёзтироф этилган.

Жойс насири — интеллектуал наср. Шу сабабли мутола китобхоннинг тайёргарлик даражасига қараб, турлича кечмоги табий.

Жойс Шарқ мумтоз адабиётидан қанчалик хабардор бўлгани ҳақида бирон мальмутотга эга

эмасмис. Бирок унинг асарларида буюк Шарқ адабиёри ижодий методлари ва санъаткорлик маҳоратларига ўшаш ҳақиҷатар мавжуд.

"Сийрат"да боболаримиз асарларининг бази ўрнинларига дэврли айлан ўшаб кетадиган жиҳатлар ҳам борки, қўйда улардан фақат иккитасига тўхтатиб ўтамиш.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

"Сийрат"да мавлуд зиёғатидаги мунозараидан Стивеннинг Коинотниң дардадидан қарорни мунозараидан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

"Сийрат"да мавлуд зиёғатидаги мунозараидан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

"Сийрат"да мавлуд зиёғатидаги мунозараидан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" асаридаги хиоятлардан бирори золим хоким олимидан "Ибодатлардан кайси яхши?" деб сўрганини, олим: "Сен унэн энг яхши ибодат — кундузга ўйку, чунки ухлаганинда ҳалқка зулм кимлайсан", дейди.

Саидийнинг "Гулестон" ас

